

Mál nr. 318/2020

M og

V1 v/ ábyrgðartryggingar bifreiðarinnar A og

V2 v/ ábyrgðartryggingar bifreiðarinnar B

Ágreiningur um bótaskyldu þegar tjón varð á bifreið þegar hún var dregin af annari bifreið.**Gögn.**

Málskot, móttekið 21.9.2020, ásamt fylgigögnum.

Bréf V1, dags. 8.10.2020, ásamt fylgigögnum.

Bréf V2, dags. 7.10.2020, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Hinn 27. janúar 2020 var A ekið eftir Suðurlandsvegi skammt vestan Jökulsárlóns. Rann þá bifreiðin til á veginum og hafnaði utan vegar þar sem hún festist í snjóskafli. Bar þá að B og bauðst ökumaður hennar til að draga A aftur upp á veginn. Var taug komið á milli bifreiðanna en við dráttinn urðu nokkrar skemmdir framan á A.

M, eigandi A, hefur krafist bóta vegna tjónsins úr ábyrgðartryggingu B hjá V2. V2 kveður B hafa verið að sinna björgunarstörfum með samþykki M þegar hún var notuð til að draga A upp á veginn. Af þeim sökum hefur V2 hafnað bótaskyldu með vísan til síðari málsliðar 2. mgr. 4. gr. laga nr. 30/2019 um ökutækjatrýggingar.

Álit.

Samkvæmt 2. mgr. 4. gr. laga nr. 30/2019 er eigandi (umráðamaður) ökutækis sem notað er til dráttar skaðabótaskyldur ef tjón hlýst af þegar það dregur annað ökutæki. Tjón á ökutæki sem er dregið af öðru ökutæki vegna björgunarstarfa er undanskilið bótaábyrgð ef sannanlegt samþykki eiganda (umráðamanns) liggur fyrir. Ekki er skýrt í lögnum hvað átt er við með „ökutæki vegna björgunarstarfa“ samkvæmt lagaákvæði þessu.

Í frumvarpi því sem varð að lögum nr. 30/2019 var síðari málsliður 2. mgr. 4. gr. orðaður svo að undanskilin skaðabótaábyrgð væru ökutæki í eigu björgunarsveita Slysavarnafélagsins Landsbjargar þegar þau draga önnur ökutæki í björgunarstarfi með sannanlegu samþykki eiganda (umráðamanns).

Við meðferð frumvarpsins á Alþingi kom þessi málsliður til sérstakrar skoðunar hjá efnahags- og viðskiptanefnd. Í álitu nefndarinnar segir m.a. svo um þetta ákvæði frumvarpsins:

„Samkvæmt gildandi reglum umferðarlaga er eigandi eða skráður umráðamaður ökutækis sem dregur annað ökutæki skaðabótaskyldur vegna tjóns sem af því hlýst, sbr. 2. málsl. 1. mgr. 88. gr. umferðarlaga. Reglan er afdráttarlaus og hefur m.a. sætt þeirri gagnrýni að vegna hennar veigri björgunaraðilar sér við að draga ökutæki við björgunarstörf. Gert er ráð fyrir að meginreglan verði áfram sú sama hvað þetta varðar, sbr. 1. málsl. 2. mgr. 4. gr., en í 2. málsl. ákvæðisins er lögð til sú undantekning að ökutæki í eigu björgunarsveita Slysavarnafélagsins Landsbjargar verði undanþegin skaðabótaábyrgð þegar þau dragi önnur ökutæki í björgunarstarfi með sannanlegu samþykki eiganda eða umráðamanns ökutækis.“

Nefndinni bárust nokkrar ábendingar um að vert væri að rýmka gildissvið þessarar undanþágu þannig að hún næði ekki aðeins til Slysavarnafélagsins Landsbjargar heldur einnig til annarra viðbragðs- og björgunaraðila, svo sem slökkviliðs og lögreglu. Nefndin tekur undir sjónarmið í þessa veru og leggur til breytingu á orðalagi 2. málsl. 2. mgr. 4. gr. frumvarpsins í þá veru að ákvæðið nái til þess þegar ökutæki er dregið af öðru ökutæki vegna björgunarstarfa enda liggi fyrir sannanlegt samþykki eiganda eða umráðamanns ökutækis. Lítur nefndin svo á að aðilar á borð við viðurkenndar björgunarsveitir og opinbera viðbragðsaðila, svo sem lögreglu, slökkvilið og sjúkraftutningsaðila, sem geta þurft að tryggja vettvang, t.d. vegna útbreiðslu elds eða annars viðlíka, geti fallið undir undanþáguheimild ákvæðisins.“

Lagði nefndin til að umræddur málsliður yrði orðaður á sama veg og hann er orðaður í lögnum. Í umræðum í þinginu um frumvarpið var ekki vikið frekar að þessu ákvæði laganna en fram kom í nefndarálitinu. Texti sjálfs lagaákvæðisins endurspeglar ekki með skýrum hætti þann löggjafarvilja

sem fram kemur í nefndarálitinu sem er óheppilegt, en álit nefndarinnar er skýrt að því leyti að umræddu ákvæði er einungis ætlað að taka til ökutækja Slysavarnafélagsins Landsbjargar og annarra viðbragðsaðila, svo sem slökkviliðs og lögreglu, þegar þau eru notuð við björgunarstörf. Önnur ökutæki eigi á hinn bóginn að falla undir meginreglu fyrri málsliðar málsgreinarinnar. Síðari málsliðurinn mælir fyrir um undantekningu frá meginreglu fyrri málsliðar. Eins og hér stendur á verður að skýra síðari málsliðinn í samræmi við skýrt álit efnahags- og viðskiptanefndar þannig að með ökutæki vegna björgunarstarfa sé einungis átt við björgunarbifreiðir Slysavarnafélagsins Landsbjargar og annarra viðbragðsaðila, svo sem slökkviliðs og lögreglu. Með því að B telst ekki til slíkra ökutækja á hér við meginreglan sem mælt er fyrir um í fyrri málslið 2. mgr. að eigandi (umráðamaður) ökutækis sem notað er til dráttar sé skaðabótaskyldur ef tjón hlýst af þegar það dregur annað ökutæki. Samkvæmt þessu er eigandi B ábyrgur fyrir því tjóni sem varð á A í umrætt og því bætist tjónið úr ábyrgðartryggingu B hjá V2.

Niðurstaða.

Tjón á A bætist úr ábyrgðartryggingu B hjá V2.

Reykjavík, 29. október 2020.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.